

ZAKELIJKE BESCHRIJVING BEHOREND BIJ DE (ONTWERP)ONTEIGENINGSBESCHIKKING INZAKE UITBREIDING TRANSFORMATORSTATION BREUKELLEN-KORTRIJK 380-150 KV

1. Aanhef

Deze zakelijke beschrijving behoort bij het verzoek van TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) aan de provincie Utrecht, als bevoegd gezag, tot het nemen van een onteigeningsbeschikking ter verwezenlijking van het Provinciaal Inpassingsplan (hierna: PIP) "Uitbreiding transformatorstation Kortrijk-Breukelen". Dit PIP maakt de uitbreiding van het transformatorstation Breukelen-Kortrijk 380-150 kV (hierna: transformatorstation BKK380/150) mogelijk.

2. Algemeen

2.1 Achtergrond en aanleiding

De capaciteit van het elektriciteitsnet staat onder druk doordat er steeds meer duurzame energie wordt opgewekt en meer elektriciteit wordt gebruikt, bijvoorbeeld door het groeiend aantal elektrische auto's en bedrijven die volledig overgaan op elektriciteit. Het elektriciteitsnet is hier niet op berekend. Zo zorgt de snelgroeiende vraag naar transportcapaciteit in delen van Nederland voor een wachtrij van gebruikers. Dat heeft nadelige gevolgen voor bedrijven en instellingen die elektriciteit van windparken, zonneparken of -daken aan het net terug leveren.

TenneT heeft onderzocht waar de knelpunten in het elektriciteitsnetwerk zitten en hoe deze kunnen worden opgelost. Hieruit is gebleken dat het bestaande transformatorstation BKK380/150 één van de grootste knelpunten voor de provincie Utrecht is. Dit station kan de huidige en toekomstige transportcapaciteit niet meer aan, waardoor woningen, bedrijven, maatschappelijke voorzieningen en zonneparken niet meer kunnen worden aangesloten op het hoogspanningsnet. Om dit probleem op te lossen, moet TenneT het transformatorstation BKK380/150 uitbreiden. Daarnaast maakt deze uitbreiding het mogelijk om de wijzigingen in de regionale energievoorziening door de energietransitie op te vangen, de groei van de stad en provincie Utrecht bij te houden en iedereen aan te kunnen sluiten op het netwerk. De uitbreiding van het transformatorstation BKK380/150 maakt ook mogelijk dat een aansluiting van het hoofdnets (380 kV) richting een nieuw te bouwen 150 kV station in Utrecht-Noord kan worden gefaciliteerd.

Waar hierna wordt geschreven over het nieuwe deel van het transformatorstation, wordt bedoeld de voorziene uitbreiding van het bestaande transformatorstation BKK380/150 – de beoogde ontwikkeling waarvoor onteigening nodig is.

2.2 Beknopte beschrijving

Deze uitbreiding van het bestaande transformatorstation zal plaatsvinden door het plaatsen van drie transformatoren en zeven schakelvelden. Het ruimtebeslag van het bestaande transformatorstation wijzigt niet. De aanwezige kabels van de hoogspanningsmasten (die al aanwezig zijn) worden verbonden met het nieuwe deel van het transformatorstation. Ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing van het huidige transformatorstation BKK380/150 en de uitbreiding van het station, wordt een landschapszone aangelegd.

De afbeelding hieronder geeft een referentie van het nieuwe deel van het transformatorstation (het lichtpaarse (grootste) kader op de afbeelding) en de

landschapszone (in groen).¹ Het bestaande deel van het transformatorstation BKK380/150 is afgebeeld in paars. De inrichting op deze afbeelding betreft een referentie. De uiteindelijke definitieve inrichting kan mogelijk nog wijzigen. Het benodigde grondoppervlak ligt onverkort vast (zie hiervoor de bijgevoegde onteigeningslijst).

Afbeelding 1. Referentie van de inrichting uitbreiding transformatorstation Breukelen-Kortrijk 380-150 kV

2.3 Ligging en locatie

Het transformatorstation BKK380/150 ligt binnen de gemeente Stichtse Vecht tussen Breukelen en Kortrijk in de polder Otterspoorbroek. Het transformatorstation ligt direct ten westen van de A2 en noordwestelijk van de spoorlijn Breukelen-Woerden. Rondom het transformatorstation BKK380/150 bevinden zich landbouwpercelen, doorsneden door enkele polderwatergangen. Door het gebied lopen de bestaande 380kV-verbinding en twee 150kV-verbindingen.

Het nieuwe deel van het transformatorstation komt ten noordwesten van het bestaande transformatorstation te liggen. De landschappelijke inpassingsmaatregelen zijn voorzien langs drie zijden (noord, zuid en west) van het bestaande en nieuwe deel van het transformatorstation (zie afbeelding 1). De onteigening heeft betrekking op de gronden die nodig zijn voor zowel het nieuwe deel van het transformatorstation, als voor de landschappelijke inpassing.

3. Juridische grondslag

Aan deze onteigeningscriteria uit artikel 11.5 van de Omgevingswet (hierna: Ow) wordt voldaan. De onderbouwing hiertoe volgt hieronder.

3.1 Onteigeningsbelang

Juridisch kader

Van een onteigeningsbelang is sprake als de beoogde vorm van ontwikkeling, gebruik of

¹ Afbeelding 1 is overgenomen uit de toelichting bij het PIP "Uitbreiding transformatorstation Breukelen-Kortrijk 380-150 kV", blz. 2.

beheer van de fysieke leefomgeving onder uitsluiting van de bestaande vorm van ontwikkeling, gebruik of beheer, mogelijk is gemaakt in een vastgesteld omgevingsplan.²

In de Ow, in samenhang met de Invoeringswet Omgevingswet (hierna: IwOw), is vastgelegd dat een PIP dat vóór inwerkingtreding van de Ow ter inzage is gelegd geldt als deel van het omgevingsplan nadat het PIP in werking treedt. Op grond van artikel 3.26 lid 2 jo. artikel 3.8 lid 5 Wro treedt een provinciaal inpassingsplan (pas) in werking met ingang van de dag na die waarop de beroepstermijn afloopt. Hierop geldt een uitzondering als tijdens de beroepstermijn ook een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingediend. Tijdens de beroepstermijn is geen voorlopige voorziening ingediend. Hierdoor is het PIP op 21 december 2024 in werking getreden en onderdeel geworden van het omgevingsplan.

Het provinciaal inpassingsplan is vervolgens op 2 oktober 2024 vastgesteld en tot 20 december kon beroep worden ingesteld. De beroepstermijn was verlengd in verband met een rectificatie op 7 november 2024. Tegen het PIP is beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er is geen voorlopige voorziening aangevraagd. Conform het overgangsrecht bij de Omgevingswet is het PIP inmiddels onderdeel geworden van het omgevingsplan. Het onteigeningsbelang is daarmee een gegeven.

Als onteigening plaatsvindt vanwege een PIP dat geldt als deel van het omgevingsplan, is van het onteigeningsbelang als bedoeld in artikel 11.6, onder a, Ow, ook sprake als de bestaande vorm van ontwikkeling, gebruik of beheer niet is uitgesloten.

Op de volgende data heeft de publicatie van het PIP plaatsgevonden:

Publicatie Ontwerp Inpassingsplan: 27 november 2023 (Provinciaal blad 2023, 13901)

Publicatie Vaststelling Inpassingsplan: 9 oktober 2024 (Provinciaal blad 2024, 15283)

Publicatie Vaststelling Inpassingsplan rectificatie: 7 november 2024 (Provinciaal blad 2024, 16791)

Grondslag onteigeningsbelang

De onteigening is nodig voor de uitbreiding van het bestaande transformatorstation BKK380/150, zodat TenneT (duurzame) energie kan blijven leveren en nieuwe woningen, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen kan aansluiten op het elektriciteitsnet.

Provinciale staten van de provincie Utrecht (hierna: PS) hebben op 14 december 2022 de realisatie van het project 'uitbreiding transformatorstation Kortrijk-Breukelen' aangemerkt als provinciaal belang in het PIP "Uitbreiding transformatorstation Breukelen-Kortrijk 380-150 kV".³ Daarmee zijn PS het aangewezen bestuursorgaan om deze onteigeningsbeschikking te nemen.

3.2 Noodzaak

In oktober 2023 is TenneT gestart met het overleg met de grondeigenaren om de benodigde onroerende zaken in minnelijkheid te verwerven. Ten behoeve hiervan bracht TenneT in totaal twee afzonderlijke, schriftelijke aanbiedingen uit aan iedere grondeigenaar van de benodigde onroerende zaken. Recent is overeenstemming bereikt met twee partijen. TenneT verwacht niet tijdig met één partij tot definitieve overeenstemming te komen, daarom is onteigening noodzakelijk.

² Zoals volgt uit artikel 11.6. aanhef, onder a, Ow.

³ Zie het PIP, paragraaf 1.4.1. Het PIP is openbaar raadpleegbaar via: www.omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/

De onteigening raakt één zakelijk gerechtigde (opstalhouder) met meerdere zakelijke rechten (opstalrechten) op de benodigde onroerende zaken. De betreffende opstallen worden niet geraakt door de uitbreiding van het transformatorstation BKK380/150. De betreffende zakelijke rechten vestigt TenneT opnieuw, indien deze rechten door de onteigening komen te vervallen. De zakelijk gerechtigde is hiervan in kennis gesteld.

De inzet van het onteigeningsinstrument is in dit geval het meest gerede middel, aangezien de aan te leggen werken op de benodigde gronden een grote impact hebben op het huidige gebruik van deze gronden. De uitbreiding van het bestaande transformatorstation BKK380/150 maakt het huidige agrarisch gebruik van de percelen immers onmogelijk. Mede daarom is eigendom van de grond noodzakelijk en kan niet worden volstaan met een minder ingrijpend instrument zoals gedoogplicht.

Gedurende het minnelijk overleg is geen beroep gedaan op zelfrealisatie. Zelfrealisatie van dit plan ligt overigens niet in de rede aangezien het hier gaat om een hoogspanningsstation (inclusief landschappelijke inpassing) waarvan niet aannemelijk is dat een ander dan een netbeheerder die (specifieke) nieuwe functie kan verwezenlijken.

3.3 Urgentie

Het aanbestedingstraject start naar verwachting in Q3 van 2025. Hierna werkt de aannemer het uitvoeringsontwerp uit. De huidige planning gaat ervan uit dat de werkzaamheden voor de landschappelijke inpassing starten vanaf Q1 van 2026, tegelijkertijd met de voorbelasting van het terrein.

Vervolgens start de bouw van het nieuwe deel van het transformatorstation in Q1 van 2027. Deze werkzaamheden worden naar verwachting afgerond in Q1 van 2030.

Daarmee is aannemelijk dat binnen drie jaar vanaf het moment waarop de eigendom door TenneT wordt verkregen een begin is gemaakt met de uitvoering van de beoogde ontwikkeling waarvoor onteigening nodig is. De onteigening is dan ook urgent.

4. Planologische situatie

Ter plaatse van de te onteigenen onroerende zaken geldt het omgevingsplan van de gemeente Stichtse Vecht (hierna: het omgevingsplan). De onteigening geschiedt op basis van het PIP. Het PIP is onderdeel van het omgevingsplan (zoals toegelicht in par. 3.1).

In de tabel hieronder is per grondplannummer (GPN) weergegeven welke functies en gebiedsaanduiding (deels) (komen te) rusten op de ter onteigening aan te wijzen gronden volgens het PIP. Deze grondplannummers corresponderen met de grondplannummers op de onteigeningslijst. De onroerende zaken met grondplannummer 7, 8 en 9 hebben dezelfde functies en zijn daarom in één rij opgenomen.

GPN	Functies	Gebiedsaanduiding
7, 8 en 9	• Bedrijf – Nutsvoorziening (deels) • Groen (deels) • Waarde – Archeologie • Leiding – Hoogspanningsverbinding (deels)	Geluidzone – industrie (deels)

Op de ter onteigening aan te wijzen gronden gold voor de vaststelling van het PIP een agrarische ("Agrarisch met waarden – Landschapswaarden") en archeologische functie ("Waarde – Archeologie 4). Op een deel van de ter onteigening aan te wijzen gronden gold ook de functie "Leiding – hoogspanningsverbinding". Deze functies zijn vastgelegd in het bestemmingsplan "Landelijk Gebied West".

5. Toelichting ontwikkeling, gebruik of beheer van de fysieke leefomgeving

5.1 Huidige situatie

Het bestaande transformatorstation BKK380/150 bestaat uit één 380kV-installatie, bestaande uit twee lijnvelden en één trafoveld. En één 150kV-installatie, bestaande uit vier lijnvelden en één trafoveld en twee koppelvelden. Verder omvat het terrein een transformatoropstelling, een Centraal Diensten gebouw (hierna: CDG), parkeerplaatsen en omheining. De omliggende benodigde onroerende zaken zijn allemaal in gebruik als agrarisch grasland, waartussen sloten zijn gelegen. De onroerende zaak met grondplannummer 9 wordt in de lengte doorsneden door een watergang.

5.2 Toekomstige situatie

Uitbreiding transformatorstation

De bestaande 380kV- en 150kV-installatie worden uitgebreid. De uitbreiding zorgt ervoor dat het bestaande stationsterrein wordt verlengd met ongeveer 260 meter met een breedte van ongeveer 205 meter. Daarmee wordt het transformatorstation in de nieuwe situatie ongeveer drie keer groter dan het bestaande station. De ondergrond van het nieuwe en bestaande deel van het stationsterrein krijgt een groene invulling door grasbetontegels. Het gehele terrein wordt omheind met een hek.

De uitbreiding van de 380kV-installatie omvat onder meer de aanleg van:

- drie transformatorvelden met elk een eigen 380/150kV vermogenstransformator. Deze transformatoren zetten de hoogspanning om naar middenspanning;
- vier compensatiespoel-opstellingen voor de aarding van alle transformatorvelden van het transformatorstation BKK 380/150;
- een CDG voor de facilitering en aansturing van de nieuwe 380kV-velden.
- bliksemspitsen om de installaties te beschermen tegen blikseminslagen.

De uitbreiding van de 150kV-installatie voorziet onder meer in de aanleg van:

- twee koppeltransformatorvelden voor een koppeling tussen de nieuwe 380/150kV transformatoren;
- twee kabelracés voor meerdere vermogenskabels voor het koppelen van de nieuwe 380/150kV transformatoren naar de bestaande velden.

Het transformatorstation blijft ontsloten op de huidige manier, namelijk: via een erftoegangsweg vanaf de Stationsweg 105.

Landschappelijk inpassing

Het nieuwe en bestaande deel van het transformatorstation BKK380/150 worden landschappelijk ingepast in de omgeving. Rondom de drie buitenranden van het transformatorstation (noord-, zuid- en westzijde) wordt een landschapszone aangelegd van 50 meter breed, bestaande uit een plas-drasgebied met bomen. Dit deel van de landschapszone ontnemt het zicht op het transformatorstation. Daarnaast worden er sloten in deze zone aangelegd ter compensatie van de sloten die omwille van de uitbreiding van het transformatorstation BKK380/150 gedempt moeten worden. Tussen de oostzijde en de A2 zal kruidenrijk grasland worden gerealiseerd.

Tussen de landschapszone en de buitenranden van het transformatorstation komt een 10 meter brede graszone te liggen met een hekwerk, welke samen een overgang zullen vormen tussen de landschapszone en het station zelf. Rondom de hoogspanningsmasten worden geen bomen geplant.

De landschappelijke inpassing is uitgewerkt in een Landschapsplan.⁴ Voor een meer gedetailleerde beschrijving en visuele weergave van de inpassingsmaatregelen wordt verwezen naar dit plan.⁵

5.3 Te realiseren op onroerende zaken

Op de benodigde onroerende zaken wordt het volgende gerealiseerd:

GPN	Te realiseren
7	Uitbreiding station, landschapszone, kruidenrijk grasland
8	Uitbreiding station, landschapszone, kruidenrijk grasland
9	Uitbreiding station, landschapszone

6. Tenaamstelling onteigening / onteigenaar

De te onteigenen onroerende zaken liggen in de gemeente Stichtse Vecht (kadastraal bekend gemeente Breukelen). De onteigening vindt plaats ten name van de besloten vennootschap TenneT TSO B.V., de onteigenaar, aan wie de verwezenlijking van een project van algemeen belang in de fysieke leefomgeving is toegestaan.

⁴ Het Landschapsplan is een bijlage van het PIP en is online raadpleegbaar via:
www.omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/

⁵ Zie blz. 27 en 28 van het Landschapsplan voor het visuele ontwerp.